

Hvile i familien

Ugens vers

”Mine kære, når I nu ved dette på forhånd, så tag jer i agt for at blive revet med af frække menneskers vildfarelse og miste fodfæstet, men voks i nåde og erkendelse af vor Herre og frelser, Jesus Kristus. Æren er hans både nu og til evighedens dag! Amen”
(2 Pet 3,17-18).

Introduktion

Den unge mand studerede nøje horisonten. Til sidst fik han øje på dem. I mange dage havde han været på udkig efter sine brødre. Da de nærmede sig, vinkede han og råbte til dem, men deres ansigter var fulde af vrede. Hans egne brødre ønskede virkelig at slå ham ihjel. Hvis det ikke var for Ruben, ville der måske ikke have været en historie at fortælle. Ruben overbeviste de andre til kun at give Josef en lærestreg og smide ham ned i en tør brønd. Senere fik Juda den gode ide at komme af med ham og tjene lidt på det også ved at sælge ham til nogle slavehandlere, som kom forbi.

Hvilket godt eksempel på en dysfunktionel familie!

Vi har mulighed for at vælge mange ting i vores liv, men ikke vores egen familie. Ingen er fuldkommen, og ingen af os har en fuldkommen familie eller fuldkomne familieforhold. Nogle af os er velsignede med forældre, søskende og andre familiemedlemmer, som genspejler Guds kærlighed, men mange må nøjes med mindre end det ideelle. Familierelationer er ofte komplicerede og smertefulde, og vi bliver urolige, sårede og kuede under tunge følelsesmæssige byrder, som vi dernæst bebyrder andre med.

Hvordan kan vi finde Guds hvile i dette område af vores liv? I denne uge vil vi studere beretningen om Josef og hans familiebånd for at se, hvordan Gud griber ind for at hele og bringe følelsesmæssig hvile på trods af dårligt fungerende familierelationer.

Ugens tekster

- 1 Mos 34
- Hebr 11,17-22
- 5 Mos 4,29
- 1 Joh 3,1-2
- 1 Mos 39
- Ef 6,1-13

Et dårligt fungerende hjem

Josef kendte godt til dårligt fungerende familier. Det var allerede begyndt med hans oldeforældre Abraham og Sara. Da Sara blev klar over, at hun ikke kunne få børn, havde hun overtalt Abraham til at gå til hendes tjenestepige Hagar. Ligeså snart Hagar var blevet gravid, begyndte rivaliseringen. Ismael og Isak, som voksede op i en sådan atmosfære, bragte spændingerne videre til deres egne familier. Isak favoriserede Esau, og Jakob forsøgte hele sit liv at gøre sig fortjent til sin fars kærlighed og respekt. Senere blev Jakob snydt til at gifte sig med to søstre, som ikke kunne med hinanden, og som kappedes om at få børn. De gik endda så langt, at de inddrog deres tjenestepiger i kapløbet om at give Jakob børn.

1 Mos 34

Hvad foregår i dette kapitel? Hvilke følelsesmæssige og relationelle følger ville alle disse hændelser have på hele familien og også på den unge Josef?

Rivaliseringen mellem mødrene gik i arv til børnene, som altid var parat til en slåskamp, mens de voksede op. I en ret ung alder udførte Josefs brødre en massakre på alle mændene i byen Sikem. Den ældste søn, Ruben, var dominerende og viste foragt over for sin gamle far ved at ligge med Bilha, Rakels tjenestepige og mor til adskillige af Jakobs børn (1 Mos 35,22). I mellemtiden forvekslede Josefs bror Juda sin svigerdatter, som var blevet enke, med en prostitueret og endte med at få tvillinger med hende (1 Mos 38).

Jakob gjorde ondt værre i familiestriden ved sin tydelige forkærlighed for Josef, som han viste ved at give ham en kostbar lang kjortel (1 Mos 37,3). I en konkurrence om den dårligst fungerende familie kunne patriarkens familie have vundet førstepremien.

Hebr 11,17-22

Hvorfor tror du, at både Abraham, Isak og Jakob er med på listen over troshelte, når vi ser på deres rodede familieforhold?

Guds troshelte kom ofte til kort både i forhold til deres egne og Guds forventninger. Disse mænd er ikke med på listen i Hebr 11 på grund af deres familieforhold, men på trods af dem. De lærte om tro, kærlighed og tillid til Gud, mens de kæmpede med deres problemer.

Til eftertanke

Lever du med nedarvede problemer? Kan du ved at overgive dig til Herrens veje finde hjælp til at bryde mønsteret, nu eller senere?

Vælg en ny retning

Josef medbringer smerte, komplicerede familieforhold og frygt på vejen til Egypten, hvor han skulle sælges som slave.

"Da karavanen rejste mod syd og nærmede sig Kana'ans grænser, kunne drengen i det fjerne se de høje, hvorimellem hans faders telte lå. Han græd bittert ved tanken om sin kære fader, der sad tilbage i ensomhed og sorg. Han kom atter til at tænke på det, der skete i Dotan. Han så sine vrede brødre og følte deres hævnfulde blikke rettet imod sig. De bidende, fornærmende ord, hvormed de besvarede hans indtrængende bønner, ringede i hans øren. Med skælvende hjerte så han fremtiden i møde. Hvor var alting forandret – før var han den højt elskede søn, nu var han en foragtet, hjælpeløs slave! Hvad ville blive en ensom, venneløs ung mands lod i det fremmede land, han var på vej til? En tid var Josef fuldstændig overvældet af sorg og rædsel ...

Så gik hans tanker til hans faders Gud. I barndommen havde han lært at elske og frygte ham. Ofte havde han i faderens telt lyttet til beretningen om det syn, Jakob så, da han drog hjemmefra som landflygtig. Han havde hørt om Herrens løfter til Jakob og om, hvordan de var blevet opfyldt, om hvordan Guds engle kom i nødens time for at undervise, trøste og beskytte ham. Og han havde hørt om, hvordan Gud havde vist sin kærlighed ved at skaffe menneskene en forløser. Nu stod alle disse dyrebare lærdomme klart for ham. Josef troede på, at hans fædres Gud ville være hans Gud. Han overgav sig straks helt og fuldt til Herren og bad om, at han, som bevarer Israel, ville være med ham i landflygtigheden" (Ellen White, *Patriarker og Profeter*, s. 108).

I nogle kulturer understreges fællesskabets rolle frem for individets, mens andre kulturer understreger den enkeltes rolle frem for fællesskabets. I Bibelen er et tydeligt kald til både personlig og fælles overgivelse til Gud. Josef oplever først hvile i sine relationer, da han selv tager beslutning om at følge Gud.

Hvad siger disse bibeltekster om personlig overgivelse?

5 Mos 4,29
Jos 24,15
1 Krøn 16,11
Sl 14,2
Es 55,6
Ordsp 8,10

For at finde hvile må vi tage en personlig beslutning om at følge Gud. Vores forfædres tro og åndelige liv bliver ikke videregivet gennem vores gener.

Hvorfor er det vigtigt at overgive sig til Gud hver dag, hele tiden?

Til eftertanke

Find ægte selvværd

Hvis Josef havde haft et håb om at flygte og finde hjem igen, blev det knust, da han ankom til Egypten og blev solgt til en fremtrædende familie. 1 Mos 39,1 fortæller os, at han blev "solgt til Faraos hofmand, egypteren Potifar, chefen for livvagten." Den unge mand blev pludseligt kastet ud i en ny og fremmed kultur med et fremmed sprog.

Vores familier og nære relationer er afgørende i udviklingen af vores selvgættelse. Josef var opvokset med overbevisningen om, at han var noget særligt – den ældste søn af Jakobs yndlingshustru (1 Mos 29,18). Han var uden tvivl sin fars yndlingssøn og den eneste med en lang kostbar kjortel (1 Mos 37,3-4).

Men hvem var han nu? En slave, som kunne købes og sælges, når hans ejer havde lyst til det. Forestil dig, hvor hurtigt hans situation var blevet ændret og hele tilværelsen syntes at have vendt sig imod ham.

Josef lærte den lektie, som vi alle har brug for at lære. Hvis vi er afhængige af, at andre skal fortælle os, hvad vi er værd, bliver vores tilværelse vanskelig og totalt forvirret, for ikke alle vil sætte pris på, hvem vi er, eller hvordan vi er. Vi har derimod brug for at finde vores selvværd i det, Gud mener om os. Vi må lære at forstå, hvordan Gud betragter os.

Es 43,1
Mal 3,17
Joh 1,12
Joh 15,15
Rom 8,14
1 Joh 3,1-2

Hvilken holdning har Gud til hver enkelt af os?

Gud ser hver enkelt af os gennem nådens brilleglas. Han ser potentiale, skønhed og talenter, som vi ikke engang selv kan forestille os. Han var villig til at dø for os, så vi kunne få mulighed for at blive alt det, vi blev skabt til. Korset viser os vores syndighed og den store pris, det kostede at genløse os fra synden, men det viser os også, hvilken stor værdi vi har i Guds øjne. Uanset, hvad andre mener om os, eller hvad vi selv synes, elsker Gud os og ønsker at løse os ikke alene fra syndens magt, men også fra dens resultat, den evige død.

Det afgørende spørgsmål er derfor altid det samme: Hvordan reagerer vi på Guds kærlighed, som vi ser den åbenbaret i Jesus Kristus?

Mange enkeltpersoner og grupper fortæller os, at vi skal elske os selv, som vi er, og ukritisk acceptere os selv. Hvorfor er det i virkeligheden selvbedrag? Hvorfor er det vigtigt, at vores værdi kommer udefra, fra ham, som skabte os og kender vores virkelige potentiale?

Til eftertanke

Relationer på Guds måde

Til at begynde med ser det positivt ud for Josef i Egypten. Han havde overgivet sig til Gud, og Gud velsignede ham, så han steg i graderne i Potifars husholdning og nåede et niveau, han ikke havde kunnet forestille sig.

1 Mos 39,1-6

Hvordan viste Guds velsignelser sig rent praktisk i Josefs liv? Hvordan var Josefs forhold til andre?

Det ser ud til, at Josef klarer sig godt både med Potifar og i sit forhold til de andre ansatte i huset og på marken. Men der er problemer på vej. Der er en i huset, der ikke har ro.

1 Mos 39,7-10

Hvilket problem står Josef overfor? Hvordan vælger han at styre det?

Josef har et problem med Potifars hustru. Måske skulle vi omskrive det. Potifars hustru har et problem. Hun betragter andre som 'ting', der kan manipuleres og bruges. Hun ønsker at 'bruge' Josef. Bibelen siger om Josef, at han "var smuk og så godt ud" (1 Mos 39,6). Det er sjældent, at Bibelen nævner folks udseende, for "mennesker ser på det, de har for deres øjne, men Herren ser på hjertet" (1 Sam 16,7). I dette tilfælde virker det, som om Josefs smukke udseende mere er en hindring end en hjælp i hans søgen efter renhed og trofasthed mod Guds principper.

På trods af denne onde kvindes insistensen, gør Josef noget, der synes at virke imod hensigten. Han anvender bibelske principper i alle sine personforhold, i dette tilfælde over for Potifars hustru. Bibelske principper for personforhold er ikke gammeldags. Det kan enhver, der har måttet bære følgerne af synd, bekræfte.

Bibelens beretning siger, at dette ikke var en engangs-fristelse. Potifars hustru forfulgte ham igen og igen (1 Mos 39,10). Josef forsøgte at forklare motivationen for sin beslutning (1 Mos 39,8-9), men det lod ikke til at virke.

Josef indså, at man ikke kan kontrollere andre menneskers valg. Men han beslutter sig for at leve, elske og behandle alle omkring ham på en måde, der vil ære Gud. Josef havde lært at leve i Guds nærhed. Den kundskab hjalp ham til at modstå fristelser.

Til eftertanke

Har du forsøgt at anvende Bibelens principper på alle dine relationer, også dem, hvor andre ikke spiller ærligt spil? Lykkes det? Læs Matt 5,43-48. Hvorfor er det vigtigt at leve på den måde?

Den store strid tæt på og personligt

Vi ved fra vores læsning af historien om Josef (1 Mos 39,11-20, at han kommer til at lide på grund af sin principfaste beslutning. Han kastes i fængsel. Som Potifars ejendom kunne han være blevet dræbt på stedet uden nogen forklaring. Potifar troede åbenbart ikke på sin kone, men han var nødt til at gribe ind for at bevare sit ry. På trods af de frygtelige omstændigheder siger Bibelen: "Men Herren var med Josef" (1 Mos 39,21).

Tilværelsen på vores planet er ikke retfærdig. Det gode bliver ikke altid belønnet, og ondskab bliver ikke altid øjeblikkeligt straffet. Men der er gode nyheder. Josef kunne finde hvile, selv i fængslet, for Gud var med ham. I fængslet kunne han have klaget over, hvor uretfærdig hans situation var, trukket sig ind i sig selv og til og med opgivet Gud.

1 Mos
39,21-40,22

Hvad gør Josef, mens han er i fængsel? Hvordan forholder han sig til dem, han er sammen med?

I fængslet beskæftiger Josef sig med det virkelige, ikke det ideelle. Han oparbejder relationer, og hjælper andre, selv om forholdene var langt fra det ideal, han kunne have ønsket. Og han er heller ikke bange for at bede om hjælp og gøre sig selv sårbar. Han beder om hjælp fra hoffemundskænken, da han tyder hans drøm.

Ef 6,1-13

Hvilket større perspektiv med hensyn til relationer ligger bag det billede, Paulus viser os i denne tekst?

Vores relationer genspejler i miniature den store strid mellem Gud og Satan, som har foregået ned igennem menneskehedens historie. Det betyder, at der ikke findes nogen fuldkomne personforhold. Ethvert forhold må vokse, og Satan har stor interesse i at bruge alle vores relationer, især dem, der betyder mest for os, til sin egen fordel for at skade og modarbejde Guds vilje for vores liv. Vi kan være taknemlige for, at det ikke er overladt til os selv at kæmpe denne kamp. Guds ord giver os principper for vores medmenneskelige forhold. Hans løfte om at give os visdom (Jak 1,5) indbefatter også vores relationer. Og på samme måde, som han var med Josef, lover han at være med os, når vores relationer bliver vanskelige.

Til eftertanke

Tænk over Guds løfte i Jak 1,5 og tag et øjeblik til at bede om visdom i dine personforhold. Hvordan kan du blive åben for Helligåndens påvirkning i dit forhold til disse mennesker?

Til videre studium

I forbindelse med, hvad der skete for Josef i forhold til Potifars hustru, skrev Ellen White: "Her er et eksempel for alle kommende generationer på jorden ... Gud er altid at finde som hjælp i trængsler, og hans Ånd er et skjold (jf. Sl 18,3). Selv om de er omgivet af de hårdeste fristelser, findes der en kraftkilde, de kan henvende sig til, som hjælp til at modstå dem. Josefs moral blev angrebet på det hårdeste. Angrebet kom fra en person med indflydelse. Det gjorde det lettere at falde. Alligevel var hans afvisning øjeblikkelig og fast ... Han havde lagt sit ry og sin skæbne i Guds hænder. Selv om han for en tid måtte lide og derved blive forberedt til en vigtig opgave, bevarede Gud hans ry. Det var blevet tilsølet af en ond anklager, men senere, til Guds egen tid, kom hans ry til at skinne. Gud brugte endda fængslet som et trin i hans ophøjelse. Dyd vil med tiden bringe sin egen belønning. Det skjold, som beskyttede Josefs hjerte, var den gudsfrygt, der fik ham til at være tro og ærlig over for sin herre, og tro mod Gud. Han fandt det afskyeligt at være utaknemlig og misbruge sin herres tillid, også selv om hans herre måske aldrig blev klar over det" (Ellen White, *The Spirit of Prophecy*, 1. bd., s. 132).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. At være kristen af navn eller opvokset i en adventistkultur hjælper os ikke til at finde hvile i vores personforhold. Hvad er forskellen på at være en "kultur-adventist" og en sand troende?**
- 2. En nyomvendt kvinde har netop tilsluttet sig menigheden. Hun er gift med en ikke-troende. Hun elsker sin mand, men han bryder sig ikke om de forandringer, der sker med hende. Hvordan vil du ud fra bibelske principper råde din nye trossøster?**
- 3. Den russiske forfatter Leo Tolstoj skrev: "Alle lykkelige familier er ens; enhver ulykkelig familie er ulykkelig på sin egen måde." Alle familier oplever perioder, hvor det hele ikke fungerer optimalt. Hvordan kan vi alle med Guds hjælp bedre følge de bibelske principper for at elske, tilgive og bære hinandens byrder osv. for til en vis grad at helbrede vores familierelationer?**
- 4. Nogle mennesker oplever, at alt går godt for dem, og så rammer tragedien pludselig og uventet. Hvordan kan troen og Guds løfter hjælpe i sådanne situationer? Er det muligt, mens alt går godt at forberede sig åndeligt på at kunne klare vanskelige tider?**

